

Travel **COMPANION**

botswana
tourism

RESEGUIDE
KGALAGADI/CENTRAL BOTSWANA

»*Halva nöjet med resan...* är det vackra med vilsenhet» RAY BRADBURY

Välkommen till Botswana

Botswana är känt för att ha några av de bästa vildmarks- och naturlivsområdena på den afrikanska kontinenten. Hela 38 procent av den totala landytan används till nationalparker, reservat och förvaltningsområden med vilda djur och växter – till största delen oinhägnade, vilket gör det möjligt för djur att ströva omkring vilda och fria. Tack vare detta ger resor genom många delar av landet känslan av att röra sig genom ett enormt naturunderland.

Botswana är en sällsynthet i vår överbefolkade, överutvecklade värld. Otämt och otämbart är det en av de sista stora tillflyktsorterna för naturens storslagna livsprakt.

Här kan du uppleva den överväldigande skönheten i världens största orörda inlandsdelta – Okavango, den ofattbara vidsträcktheten på världens näst största viltreservat – Central Kalahari Game Reserve, Makgadikgadis isolering och överklighet – obebodda områden av Portugals storlek och det häpnadsväckande rika naturlivet i Chobe National Park.

Botswana är det sista starka fästet för ett antal utrotningshotade fågel- och däggdjursarter, inklusive vildhund, gepard, brun hyena, kapgam, vårttrana, koritrapp och Pels fiskuggla. Detta gör din safariupplevelse ännu mer minnesvärd, och ibland känner du dig omgiven av vilda djur.

De första och mest bestående intrycken blir de ofantliga vidderna av obebodd vildmark som sträcker sig från horisont till horisont, känslan av oändlig rymd, häpnadsväckande rikt naturliv och fågel-skådning, natthimlar täckta med stjärnor och himlakroppar med ofattbart lysande sken och fantastiska solnedgångar av himmelsk skönhet.

När nu fler och fler kulturella turistalternativ erbjuds kommer du att hänföras av människorna i Botswana, när du besöker deras byar och får uppleva deras rika kulturarv direkt.

Men Botswanas största gåva är kanske framför allt förmågan att sätta oss i förbindelse med våra naturliga jag. Det ger den viktiga länk som invånarna i den utvecklade världen känner så intensivt, ett genomgripande tomrum vi känner men ofta inte kan sätta ord på – vår förbindelse till naturen och den fantastiska mångfald av växter och djur som finns att utforska.

Om oss...

BOTSWANA TOURISM

Botswana Tourism (BT) grundades genom en lag som antogs av parlamentet 2003. Dess uppgift är att marknadsföra Botswana som ett av de främsta turistmålen, främja Botswana som en plats för turisminvesteringar och betygsätta och klassificera logianläggningar i landet. BT inledde sin verksamhet i januari 2006.

En styrelse, som består av 15 ledamöter och som har utsetts av ministern för naturliv, miljö och turism, leder BT. Styrelsen består av ordföranden och vice ordföranden, en representant från det styrande departementet och 12 ledamöter från de offentliga och privata sektorerna i turistnäringen.

BT har en bred portfölj som rör nästan alla aspekter av turismutveckling i landet, däribland:

► Att planera, utveckla och genomföra strategier för turismmarknadsföring som syf-

tar till att skapa och upprätthålla en positiv bild av Botswana som ett mål för turister och investerare;

- Att planera, formulera och genomföra strategier för att marknadsföra hållbar turismutveckling i samarbete med turistnäringens privata sektor, lokala myndigheter, lokala samhällen och icke-statliga organisationer (NGOs);
- Att fastställa strategier för att förverkliga målen och syftena med den lag som grundade BT;
- Att ge råd till regeringen om att ändra, granska eller formulera politik och strategier där det behövs;
- Att genomföra regeringens politik och program som syftar till att underlätta fortsatt tillväxt och utveckling av turistnäringen;

- Att sätta resultatmål och utforma program som syftar till att underlätta fortsatt tillväxt och utveckling av turismen;
- Att utveckla och genomföra lämpliga strategier för att uppnå årliga arbetsplanmål och sätta resultatmål som gäller marknadsföringen av turistnäringen i Botswana;
- Att undersöka alla angelägenheter som har en negativ påverkan på turistnäringen och att ge rekommendationer om det till regeringen;
- Att hantera och samordna Botswanas marknadsförings- och publicitetsprogram gällande turism;
- Att tillhandahålla marknadsundersökningsinformation och marknadskännedom om turism;
- Att marknadsföra utvidgningen av befintliga och nya investeringar i Botswanas turistnäring;

- Att upprätta och utvidga lokala och internationella nätverk inom resesektorn för att marknadsföra och sälja Botswana;
- Att marknadsföra grundandet av samriskföretag inom turistnäringen mellan inhemska och utländska investerare;
- Att betygsätta och klassificera logianläggningar inom turistnäringen;
- Att marknadsföra förbättringen av standarderna inom turistnäringen, servicestandarder och en uppförandekod;
- Att genomföra kampanjer för turismmedvetande inom och utanför Botswana;
- Att utveckla och förbättra turismmöjligheter och att diversifiera sektorn så att den inbegriper andra former av turism, som kulturarvsturism, ekoturism, nöjes-, rekreations- och fritidsturism och att få dem att följa den nödvändiga marknads-mässiga standarden.

Betygssystemet fungerar som ett sätt att skydda konsumenten och garantera kvalitetslogi och -service i Botswana. Det hjälper även logianläggningen att jämföra sina resultat mot standarder.

Dessutom är betygssystemet ett användbart verktyg för att indikera för resebyråer, researrangörer och turister den allmänna kvaliteten på logianläggningar i landet. Detta kan fungera som en vägledning för turister när de planerar sina mål i Botswana.

Systemet ger även en ram för investerare så att de kan utforma sina anläggningar för att locka de önskade marknadssegmenten.

BT finansieras genom anslag från regeringen.

LOKALA KONTOR

HUVUDKONTOR

Private Bag 275
Gaborone, Botswana
Tfn: +267 391-3111
Fax: +267 395-3220

- board@botswanatourism.co.bw
- www.botswanatourism.co.bw

GABORONE MALL BRANCH

Tfn: +267 395-9455
Fax: +267 318-1373

MAUN OFFICE

Tfn: +267 625-2211

KASANE OFFICE

Tfn: +267 686-3093

KONTOR OCH BYRÅER UTOMLANDS

TYSKLAND

c/o Interface International GmbH
Karl-Marx-Allee 91 A
10243 Berlin
botswanatourism@interface-net.de
www.botswanatourism.eu
Kontakt: Jörn Eike Siemens
j.siemens@interface-net.de

STORBRIANNIEN

c/o Botswana High Commission
6 Stratford Place
London, W1C 1AY
Kontakt: Dawn Parr
dparr@govbw.com

USA

c/o Partner Concepts LLC
127 Lubrano Drive, Suite 203
Annapolis, MD 21401
Tfn: +1-410-224-7688
Fax: +1-410-224-1499
Kontakt: Leslee Hall
leslee@partnerconcepts.com

Kgalagadi / centrala höjdpunkter

Upplev det ultimata äventyret, en kör själv-safari genom Kgalagadi, och se de unika fåglarna i öknen.

Beskåda Makgadikgadis magnifika zebravandringar. Utforska saltpannorna på vandringar med sanfolket.

Korsa det vidsträckta Makgadikgadi på terrängskotrar. Upplev den väldiga vildmarken i världens näst största viltreservat.

Unna dig konst- och
hantverksshopping, till exempel
korgarbeten i världsklass och sanfolkets
smycken och konstprodukter.

Se de sällsynta
svartmanade
Kalaharilejonen och en
mängd andra ökendjur.

Travel COMPANION

RESEGUIDE

KGALAGADI/CENTRALA

INLEDNING

Välkommen till Botswana	1
Om oss	2
Höjdpunkter	4

DESTINATIONER

Kgalagadi	6
Makgadikgadi Pans Game Reserve	9
Nxai Pan Nationalpark	12
Central Kalahari Game Reserve	14
Khutse Game Reserve	16
Kgalagadi Transfrontier Park	18
Ghanzi	20
Khama Rhino Sanctuary	22
Serowe	23

INFORMATION

Översikt över Botswana	24
Besöksinformation	25
Nödnummer	31
Avståndstabell	34

REGIONALA KARTOR

Makgadikgadi Pans, Central Kalahari Game Reserve, Kgalagadi Transfrontier Park, Botswana	36
--	----

PRODUCERAD AV:

Botswana Tourism, Gaborone
September 2009

© BT

Alla rättigheter förbehållna. Ingen del av denna
bok får reproduceras eller användas i någon
form eller på något sätt, elektroniskt eller
mekaniskt, inklusive kopiering, utan skriftligt
tillstånd från BT.

FÖRFATTARE/REDAKTÖR: Linda Pfothenauer

GRAFISK DESIGN: Sarah Banks, Kolobe
Botswana

KARTOGRAFI: Department of Surveys and
Mapping

RESEGUIDE TILL...

Kgalagadi

Den halvtorra Kgalagaditerrängen täcker hela 84 procent av Botswanas yta och dominerar därmed det mesta av landet.

Kgalagadi (Kalahari) motbevisar den klassiska uppfattningen om öken som ett kargt, vegetationslöst, obrukbart land genom att vara rikt på naturtillgångar. Dessa omfattar dess långsträckta grässlätter, som inte bara ger mat åt sina populationer av vilda djur, utan även åt dess ökande nötkreatursbestånd (ungefär 2 miljoner i antal) och stödjer således landets tredje största näringsgren – boskapsuppfödning, och dess mineralresurser, det vill säga diamanter, som har främjat och upprätthållit dramatisk ekonomisk tillväxt under de senaste 35 åren.

Kgalagadi, ett land av säregen, ofta dold, skönhet, är intensivt levande med en fantastisk mångfald av växt- och djurliv. Det har en stor variation av vegetation och stödjer flera savanntyper, nämligen gräs-, busk- och trädsavann.

Kgalagadilandskapet ser ofta ut som grässlätter översållade med låga buskar, med några träd eller områden med träd, som ofta står på sandåsar. Trots att en nykomlings första intryck kan vara att allt ser likadant ut finns det subtila topografiska avbrott i öknens i huvudsak platta yta, däribland kanaler, fossildalar, dyner och saltpannor.

Efter en tid av mycket regn förvandlas öknen och täcks med frodigt, grönt gräs och översvämmade saltpannor – en källa till pånyttfödelse och vitalisering för både människor och djur.

Många ökendjur, däribland springbock, gemsbock, eland och till och med Kalaharilejonet, är synnerligen anpassade till de halvtorra förhållandena och kan leva utan vatten, även om de dricker om vatten är tillgängligt.

Antiloper får sin fukt genom att äta på natten och tidigt på morgonen (när växter återfår fukt), genom att äta suckulentväxter (som vilda vattenmeloner eller vil-

da gurkor) och genom att förbli inaktiva under dagens hetta för att bevara kroppsfukten.

Kalaharilejon verkar få sin fukt från bytets kroppsvätskor.

Andra vanliga djurarter i Kgalagadi är gnu, zebra, kudu, röd hartebeest, dykarantilop, stenbocksantilop och rovdjuren lejon, gepard, leopard och både fläckig och brun hyena.

Kgalagadi är i grunden ett bäcken till vilket sediment ständigt har avlagrats och täckts med sand. Det är en region av stor ekologisk, vegetativ, geomorfologisk och klimatomfattig mångfald.

Vid dess nordliga delar (Gabon och Kongo) ligger Kgalagadi i de fuktiga tropikerna och domineras av delar av Kongoflodens dräneringssystem. Vid sin kärna, i Botswana och grannländerna (Sydafrika, Namibia, Zambia, Zimbabwe och Angola), är det en torr till halvtorr region med lite ytvatten.

Kgalagadi är det största sammanhängande området av sand på jorden och berör nio afrikanska länder. Med en ungefärlig yta på 2,5 miljoner kvadratkilometer sträcker det sig genom 30 breddgrader och spänner över flera ekologiska zoner.

Inom Botswana spänner Kgalagadi över två unika geografiska regioner: Makgadikgadi Pans, som forskning avslöjar har varit en enorm förhistorisk sjö, vilket antyder att Kgalagadi en gång var mycket fuktigare än det är nu, och Okavangos våtmarksdeltasystem.

Människans ockupation av Kgalagadi går så långt tillbaka som äldre stenåldern. Dess invånare under mellanstenåldern, sanfolket, utvecklade överlevnadsstrategier som var utmärkt anpassade till och i samspel med deras miljö och hämtade mästerligt matresurser från både marken och djuren. I dag ligger det bosättningar, inklusive nötkreatursgårdar, överallt i många områden av öknen.

Det finns fem viltreservat och nationalparker i Botswanas stora del av Kgalagadi. De är Central Kalahari Game Reserve, Khutse Game Reserve, Makgadikgadi Pans Game Reserve, Nxai Pan nationalpark och Kgalagadi Transfrontier Park.

De ligger alla avlägset, åtskilda av oerhörda avstånd, och för många besökare är känslan av oändlig rymd och ren isolering de viktiga attraktionerna. De är faktiskt de ultimata vildmarksdestinationerna.

Makgadikgadi Pans Game Reserve

Föreställ dig ett område av Portugals storlek, till stor del obebott av människor. Dess kala, platta, karaktärlösa terräng sträcker sig – vad det verkar – i en evighet och möter och smälter samman med en ljusblå horisont. Detta är Makgadikgadi – ett område på 12000 kvadratkilometer, del av Kalaharis bäcken, men ändå unikt – en av de största saltpannorna i världen.

Under en stor del av året förblir det mesta av detta kala område vattenlöst och extremt torrt, och stora däggdjur håller sig därför borta. Men under och efter år med mycket regn flödar de två största saltpannorna, Sowa i öster och Ntwetwe i väster, och drar till sig vilda djur – zebra och gnu på grässlätterna och

mest uppseendeväckande flamingor vid Sowa och Nata Sanctuary. Antalet flamingor kan uppgå till tiotals, och ibland hundratusentals, och skådespelet kan vara helt överväldigande.

Det regnvatten som öser ner på saltpannorna kompletteras av flodernas årsbetingade flöden – floderna Nata, Tutume, Semowane och Mosetse i öster och under år av exceptionella regn Okavango via Botetifloden i väster.

Under denna tid kan saltpannorna förvandlas till en duvblå sjö, och vattnet överlappar lätt strandkanterna och flödar över småstensstränderna – en tydlig indikation på den gigantiska, förhistoriska sjö som Makgadikgadi en gång var. Forskning tyder på att Makgadikgadi är en kvarleva av vad

som en gång var en av de största inlands-sjöarna Afrika någonsin har haft.

Afrikas mest kända upptäcktsresande, David Livingstone, korsade dessa saltpannor under 1800-talet, vägled av ett massivt apbrödsträd, Chapman's Tree, som tros vara 3000 till 4000 år gammalt och det enda landmärket på tusentals kilometer. Om du ser detta fantastiska träd i dag, får du en ingång till en era när stora delar av kontinenten var utforskade, och upptäcktsresande riskerade ofta sina liv när de navigerade genom vildmarken på oxkärror genom en svår och hård terräng.

Makgadikgadi är faktiskt en rad saltpannor, varav de största är Sowa och Ntwetwe, som är omgivna av en stor mängd

mindre saltpannor. Norr om dessa två saltpannor ligger Kudiakam Pan, Nxai Pan och Kaucaca Pan. Mellan saltpannorna finns sanddyner, klippiga öar, halvöar och ökenterräng.

Ingen växtlighet kan växa på pannornas salta yta, men kanterna är täckta med grässlätter. Massiva apbrödsträd finns i vissa ytterområden, och deras silhuetter skapar dramatiska landskap mot en nedgående sol.

Makgadikgadi Pans Game Reserve – med en yta på 3900 kvadratkilometer – införlivar den västra änden av Ntwetwe, omfattande grässlätter och akaciaskog. Vid dess norra gräns möter det Nxai Pan nationalpark, skilda endast genom Nata-Maunvägen.

Under den våta årstiden kan detta reservat erbjuda goda möjligheter att titta på vilda djur, i synnerhet när stora hjordar zebbor och gnuer börjar sin vandring västerut till Botetiregionen. Andra arter är gemsbock, eland, röd hartebeest, kudu, bushbock, dykarantilop, giraff, springbock, stenbocksantilop och till och med elefant, med alla åtföljande rovdjur och den sällsynta bruna hyenan.

Människor har befolkat områdena av saltpannor sedan stenåldern och har anpassat sig till geografiska och klimatmässiga förändringar när de har uppkommit. På arkeologiska platser på saltpannorna finns många av de tidiga människornas verktyg och benen från den fisk och de djur som de åt.

Människor bor fortfarande här, och ett antal byar, däribland Mopipi, Mmatshumo, Nata, Gweta och Rakops, ligger i saltpannornas utkanter.

KUBU ISLAND

En av de populäraste destinationerna på Makgadikgadi är Kubu Island, en klippig utlöpare nära den sydvästra stranden till Sowa Pan.

Denna halvmånformade ö är ungefär en kilometer lång, och dess sluttningar är fyllda av fossilstränder av runda småstenar, en indikation på den förhistoriska sjöns tidigare vattennivåer. Många klippor på ön är täckta av fossiliserad guano från de vattenfåglar som en gång satt här.

Fantastiskt formade apbrödsträd finns på ön, och de är omgivna av saltpannans vita saltyta, vilket bidrar till en unik atmosfär som inte är av denna värld.

Bortsett från detta avlägsna områdes kusliga isolering och fantastiska skönhet är Kubu rikt på arkeologiska och historiska lämningar som skildrar både tidig mänsklig närvaro och senare historia.

Verktyg och pilspetsar från stenåldern kan fortfarande hittas i dag längs strandkanterna på denna lilla ö, och en rund stenmur och stenrosen antyder att Kubu kan ha varit del av de yttre delarna av imperiet Stora Zimbabwe som hade sin medelpunkt vid Masvingo i dagens Zimbabwe.

NATA SANCTUARY

Botswanas första samhällsbaserade bevarandeprojekt förvaltas och bemannas av invånare i de fyra lokala samhällena Nata, Maphosa, Sepako och Manxotae. Det är ett bra exempel på ett icke förödande sätt att utnyttja naturlivet som ger direkt ekonomisk nytta för lokala samhällen. Intäkter från turistaktiviteter i reser-

vatet delas mellan de fyra samhällena för de utvecklingsprojekt som de bestämmer att de vill ha och behöver.

Ungefär 3000 nötkreatur som tillhör de medlemmar av dessa fyra samhällen flyttades frivilligt ut från området för upprättandet av reservatet. Nata Sanctuary öppnade sina portar för allmänheten 1993 och belönades samma år med priset Tourism for Tomorrow för det södra halvklotet.

Reservatet, som täcker en yta på 250 kvadratkilometer och omfattar både grässlätter och saltpannor i ett viktigt miljömässigt känsligt område, erbjuder enkelt tillträde till saltpannorna och trevliga campinganläggningar till rimliga priser.

Under högsäsong kan det finnas goda möjligheter att titta på fåglar och även vilda djur. När det är vatten i saltpannorna samlas tusentals flamingor, pelikaner, ankor och gäss, och scenen är verkligen

respektingivande. Ett upphöjt gömställe ger ett oslagbart panorama över saltpannorna.

AKTIVITETER

Turer för att titta på vilda djur

Fågelskådning

Vandringar med sanfolket

Vandringar med surikater

Färd på saltpannorna
med terrängskoter

Historiska platser

Arkeologiska platser

Bytur till Gweta

RESEGUIDE TILL...

Nxai Pan Nationalpark

Nxai Pan nationalpark, som är en del av det stora Makgadikgadi-komplexet, täcker en yta på 2100 kvadratkilometer och omfattar flera stora saltpannor, Nxai Pan, Kgama-Kgama Pan och Kudiakam Pan, som en gång var forntida saltsjöar. Dessa större saltpannor är nu täckta med gräs och öar av akaciaträd och mindre saltpannor som fylls med vatten under regntiden, vilket ger rika resurser för vilda djur.

Möjligheten att titta på vilda djur är årstidsbetingad och beroende på om och när regnen kommer och när djuren flyttar. Det finns flera konstgjorda drickplatser. Om det har regnat mycket är det bäst att komma på besök i december till april.

Vanliga arter som kan ses är zebra, gnu, springbock, impala, gemsbock, hartebeest, giraff, lejon, gepard, vildhund, brun hyena, öronhund och ibland elefant och buffel.

Parken är ett av Makgadikgadis mer tillgängliga områden, bara 50 kilometer från Nata-Maun-vägen.

BAINES' BAOBABS

Ungefär 30 kilometer från ingången till Nxai Pan nationalpark är Baines' Baobabs en höjdpunkt för alla besökare som reser i detta område av Botswana.

Sju enorma, knotiga apbrödsträd, uppkallade efter upptäcktsresande Thomas Baines på 1800-talet, ligger på en udde eller ö som höjer sig över och omges av

den vita, hårda Kudiakam Pan. Baines stod här för mer än hundra år sedan och målade denna scen som inte är av denna värld. Den har i huvudsak förblivit oförändrad.

Thomas Baines var en upptäcktsresande, konstnär, naturalist och kartograf. Han och en annan upptäcktsresande, James Chapman, reste genom detta område under sin två år långa resa från Namibia till Victoriafallen (1861–63).

De reste med häst och vagn och till fots, åtföljda och vägleda vid olika tider av hottentotter, damarafolket (en stam från Namibia) och sanfolket. De stötte på många svårigheter, inklusive öknens kärvhet, törst, hunger och sjukdom, och mer än en gång blev de övergivna av sina guider, som lade beslag på deras proviant.

Trots allt detta är Baines redogörelse av resan fylld med uppskattning av Afrikas skönhet. »Jag erkänner», skrev han, »att jag aldrig riktigt kan komma över känslan att naturens underbara produkter är föremål som ska beundras snarare än förstöras, och detta får mig tyvärr ibland att titta på en bock när jag borde ägna mig åt mitt sikte».

Baines målning av den lilla ön med apbrödsträd visar täckta vagnar, människor som tar hand om sina hästar och ett stort apbrödsträd fyllt med löv. »Vi gick framåt till det stora trädet, Mowana at Mamu

ka Hoorie, och upptäckte att landet hade förbättrats mycket», skrev Baines om det fantastiskt skuggade området.

Baines dagböcker, skisser, ritningar och målningar ger fascinerande förstahandsdokumentation av den mest avgörande eran i södra Afrikas historia.

RESEGUIDE TILL... *Central Kalahari Game Reserve*

Ingenting förbereder dig på detta reservats ofantlighet eller dess vilda, mystiska skönhet. Det ger det omedelbara intrycket av oändlig rymd och att du har hela reservatet för dig själv.

Gyllene gräs som går upp till midjan verkar sträcka sig i oändlighet, avbrutet av dvärgträd och små buskar. Vidsträckt och tomma saltpannor ser ut som väldiga vita sträckor av tefatsplatt jord, som möter en mjuk, blåvit himmel. På natten dominerar stjärnorna landet fullständigt. Deras lysande sken och omedelbarhet är helt fängslande.

Central Kalahari Game Reserve (CKGR) är det största, mest avlägsset belägna reservatet i södra Afrika och det näst största viltreservatet i världen, omfattande

52 800 kvadratkilometer. Under och strax efter bra sommarregn vimlar det av vilda djur på de platta grässlätterna i reservatets norra delar, som samlas på de bästa betesmarkerna. Dessa inbegriper stora hjordar springbock och gemsbock, gnu, hartebeest, eland och giraff.

På andra tider av året när djuren är mer glest utspridda är det upplevelsen att resa genom riktigt orörd vildmark av till synes oändlig storlek som är dragplåstret.

Landskapet domineras av silver terminalia sandveldt, Kalaharis sands akacior och Kalaharis äppelblad, med grässlätter och enstaka sanddyner, saltpannor och grunda fossilfloddalar.

CKGR är unikt på det sättet att det ursprungligen upprättades (1961) med av-

sikten att fungera som en fristad för sanfolket, i hjärtat av Kalahari (och Botswana), där de kunde leva sin traditionella jägar-/samlarlivsstil, utan att bli störda eller påverkade av yttervärlden.

Reservatet var stängt i ungefär 30 år, tills både kör själv-turer och organiserade turer tilläts på 80- och 90-talen, om än i ett litet, hårt kontrollerat antal.

Botswanas regering har tagit initiativ till planer för att utveckla turism på andra ställen än områdena Okavango och Chobe och har tilldelat koncessioner för byggande av stugbyar, både i utkanterna av och inne i reservatet, vilket möjliggör att turister flyger in.

Norra Deception Valley är en av höjdpunkterna, huvudsakligen på grund av

A woodhoopoe bird is perched on a thin, dark tree branch. The bird has a long, straight, dark beak and a distinctive crest of orange and black feathers on its head. Its body is primarily tan with black and white horizontal stripes on its wings and back. The background is a soft-focus view of a tree with green leaves and a pale blue sky.

de stora koncentrationer växtätare som dess färska gräs drar till sig under och efter regntiden (och naturligtvis de åtföljande rovdjuren). Det är även det område i reservatet dit flest reser, med ett antal offentliga campingplatser och närheten till den östra ingången Matswere Gate. De andra två ingångarna är på den motsatta sidan av reservatet, vid Xade och Tsau, där det också finns offentliga campingplatser.

Andra områden som är värda att åka till är Sunday och Leopard Pans, norr om Deception Valley, Passarge Valley och, längre söderut, Piper's Pan.

RESEGUIDE TILL...

Khutse Game Reserve

På grund av dess närhet och relativa tillgänglighet till landets huvudstad är Khutse Game Reserve en favorittillflyktsort för besökare eller invånare i Gaborone. Den 240 kilometer långa färden tar resenären genom ett antal intressanta Kalahari-byar, inklusive »ingången till Kalahari», Molepolole.

Terrängen i det 2500 kvadratkilometer stora reservatet, som gränsar till Central Kalahari Game Reserve i norr och utan någon inhägnad som skiljer de två, kombinerar de flesta typer av Kalaharimiljö – böljande grässlätter, flodbäddar, fossildyner och gräsbevuxna och kala saltpannor.

Reservatet är en del av ett forntida flodsystem som en gång flödade mot nordost för att fylla den förhistoriska sjön Makga-

dikgadi. Khutses saltpannor och torra flod-dalar är kvarlevor från detta flodsystem.

Khutse (som betyder »plats där du kan falla på knä och dricka») utnämndes officiellt till ett skyddat område 1971 och var det andra viltreservat i Botswana som upprättades på stamland (Moremi Game Reserve i Okavango var det första).

Det finns en rad tämligen pittoreska saltpannor (skyltade) där vilda djur ofta samlas, särskilt under och efter mycket regn, och det är runt dessa man framför allt åker och tittar på vilda djur. Dessa inbegriper Motailane, Moreswa och Molo-se Pans. Ibland pumpas vatten vid konstgjorda vattenhål vid Moreswa och Molo-se, vilket bidrar till goda möjligheter att titta på vilda djur året runt.

Djur som vanligen syns är bland annat springbock (ofta i stor mängd), gemsbock (ofta vanliga), giraff, gnu, hartebeest, kudu, svartryggad sjakal, stenbocksantilop, dykarantilop och de åtföljande rovdjuren lejon, leopard, gepard, mindre katter och den utrotningshotade bruna hyenan.

Det finns flera härliga krökar som är värda att köra på genom reservatet. Den kortare färden är den norra kröken runt Sekhushwe och Mohurusile Pans, ungefär 24 kilometer från reservatets huvudkvarter. Den längre färden är till Moreswa Pan, ungefär 64 kilometer från huvudkvarteret eller en krök på 120 kilometer.

San- och bakgalagadifolket – Kgalagadis ursprungliga invånare – lever i små byar i utkanterna av reservatet. Deras traditionel-

Ia konst och hantverk kan vanligtvis köpas här, och vandringar med sanfolket kan arrangeras vid Khutse Kalahari Lodge, ungefär 10 kilometer före reservatets ingång.

AKTIVITETER

Turer för att titta på vilda djur

Camping

Vildmarksvandringar med sanfolket

Konst- och hantverksshopping

RESEGUIDE TILL...

Kgalagadi Transfrontier Park

Historia skrevs när Botswana och ett nyligen frigjort, demokratiskt Sydafrika 1999 skrev under ett fördrag för att bilda den första gränsöverskridande fredsparken i Afrika.

Planer för att formalisera den gemensamma förvaltningen och utvecklingen av Sydafrikas Kalahari Gemsbok nationalpark och Botswanas Gemsbok nationalpark föreslogs redan 1989, men någon sådan samverkan var inte möjlig under Sydafrikas mörka apartheidår. Efter Sydafrikas självständighet 1994 och med stöd och uppmuntran från Peace Parks Foundation konkretiserades förhandlingarna och i maj 2002 invigdes parken.

Denna ofantliga vildmark (37000 kvadratkilometer) delas nu av de båda länderna som ett skyddat område och för-

valtas gemensamt. Hela parken är helt oinhägnad, vilket gör det möjligt för vilda djur att röra sig fritt längs de gamla flyttningssvägarna som är så nödvändiga för att de ska överleva i öknen. Kgalagadi Transfrontier Park (КТР), som ligger i det yttersta sydvästra hörnet av Botswana och intill Sydafrikas norra kapprovins, drivs som en enda ekologisk enhet, och intäkterna vid ingångarna delas. Turistfaciliteter drivs dock fortfarande självständigt.

Immigrations- och tullfaciliteter har utformats för att låta resenärer åka in i parken i ett land och lämna den i det andra. Huvudingången och utgången mellan de två länderna är vid porten Two Rivers/ Twee Rivieren, som också har campinganläggningar, stugor, butiker och en restaurang.

Landsgränsen mot Sydafrika ligger längs den torra Nossopflodbädden, och tre fjärdedelar av parken ligger inom Botswanas territorium. För närvarande besöks КТР huvudsakligen av campare som kör själva, och endast några få researrangörer erbjuder turer.

Vid tiden för tryck hade Botswanas regering tilldelat fem fasta stugplatser för utveckling av den privata sektorn.

Det finns tre huvudsakliga områden att utforska: Nossopfloddalen längs gränsen mellan Sydafrika och Botswana, vildmarkslederna på Botswanasidan och vad som en gång var Mabuasehube Game Reserve, nu införlivat i КТР vid dess mest nordöstra delar.

För att behålla КТР:s äkta vildmarksupplevelse finns det stränga gränser för det an-

tal fordon som kan köra på vildmarkslederna, hur många nätter ett campingsällskap kan stanna på en campingplats (vanligtvis begränsat till en natt) och hur många personer som kan campa på varje campingplats. Följaktligen är bokning i god tid i förväg nödvändig.

Kör själv-camping måste omfatta minst två fordon. Välutrustade fyrhjulsdrivna fordon krävs för de ojämna, sandiga vägar.

KTP:s mycket vackra terräng består av fossilfloddalar fulla med dvärgträd och buskar, grässlätter och olikfärgade sanddyner. Det finns många vilda djur, och djuren dras till vattenhål längs den annars torra flodbädden. Flera antiloparter kan ses, däribland den överallt förekommande springbocken och gemsbocken, hartebeest och eland, liksom det kända svartmanade Kalaharilejonet, sjakal, brun hyena och vilda katter.

Rik fågelskådning är alltid en del av upplevelsen. Över 170 fågelarter har dokumenterats här, och det är inte ovanligt att se över 30 fågelarter inom några kilometer från campingplatsen.

Vid Mabuasehube är terrängen en blandning av Kgalagadis typiska träd- och busksavann med stycken av vidsträckt öppen grässavann.

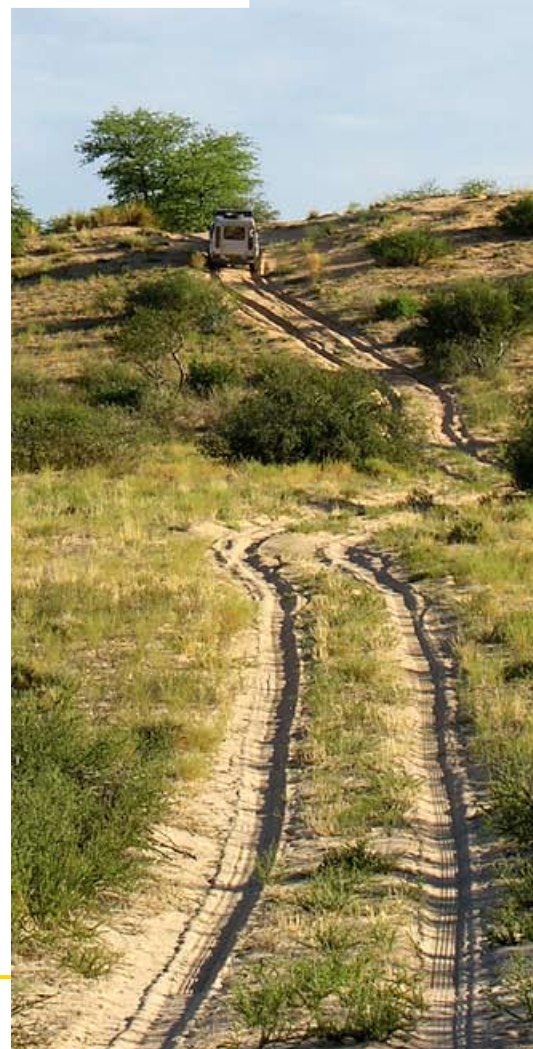
Detta område av KTP består av en rad exceptionellt stora saltpannor, som är reservatets huvudfokus. Campingplatser är utspridda på de olika saltpannorna, och många ligger på lätta höga udar, vilket ger en nästan fri sikt och det gör därför att du har en god möjlighet att titta på vilda djur direkt från din stol vid campingen.

Tre av de största saltpannorna ligger längs huvudvägen, nämligen Bosobogolo, Mpayathutlwa och Mabuasehube. Andra, som Leshologago, Khiding och fossildal-komplexet kallat Monamodi, är sammankopplade med större saltpannor genom sandstigar.

Alla saltpannor är olika. På botten av Mabuasehube Pan finns lera som är rik på salt, och detta drar till sig djur som kommer för att slicka på ytan och får viktiga mineraler från den. Botten av Bosobogolo Pan är kort, buskig grässlätt, som antiloper ofta besöker för att beta på, naturligtvis åtföljda av rovdjur.

Alla stora rovdjur kan ses vid Mabuasehube, däribland det svartmanade Kalaharilejonet, gepard, leopard, brun hyena, öronhund, lo och silverräv. Små däggdjur, som kamaräv, jordvarg och svartfotskatt, kan ses på saltpannorna på kvällen.

RESEGUIDE TILL...

Ghanzi

Ghanzi är centrum för boskapsuppfödningen i Botswana. Över 200 nötkreatursgårdar, som omfattar ungefär sex procent av marken, ligger bakom varandra på till stor del inhägnade egendomar.

Denna del av Botswana anses vara ett av de bästa områdena för boskap i världen, berömt för det nötkött av hög kvalitet från fritt strövande djur som det producerar. Ghanzis uppfödare står faktiskt för 75 procent av det nötkött som Botswana Meat Commission (BMC) exporterar, huvudsakligen till Storbritannien och EU. Nötkött är den tredje största näringsgrenen i landet.

Ghanzisanhällen är en blandning av etniska grupper – san- och bakgalagadifolket (de ursprungliga invånarna), here-

rofolket, bataanafolket och afrikander som bosatte sig i området först på slutet av 1800-talet. Afrikaans är lingua franca, och du kan känna att du är i en liten sydafrikansk by i norra kapprovinsen.

Öster om detta omfattande område med gårdar ligger det väldiga Central Kalahari Game Reserve (CKGR), och däremellan ligger ett 58 kilometer stort ingenmansland, en buffertzon mellan naturliv och gårdar och mellan Kalaharis rovdjur och boskap.

Flera nötkreatursuppfödare har utvecklat viltfarmer och områden med vilda djur – land som avsatts nära deras gårdar – och turister kommer för att titta på vilda djur, göra utflykter till CKGR och ökenvandringar med sanfolket, som delar med

sig av sin gamla livsstil som mästerligt och respektfullt utnyttjade öknens mat- och vattenresurser.

Vissa stugbyar erbjuder exklusivt logi i rondavels eller stugor, medan andra ger turister möjligheten att uppleva den traditionella livsstilen för Kalaharis jägare/samlare – att sova i gräshyddor, om än med bekvämligheter.

Kuru dansfestival, som hålls i augusti varje år, bjuder på traditionell sång och dans av Kalaharis invånare och lockar besökare från hela världen.

Festivalen är organiserad av Kuru D'Kar Trust, del av Kuru Family of Organisations (KFO, sju totalt), som anger att deras mål är att främja sankulturen.

Denna stiftelse sponsrar och främjar även målningar av mycket talangfulla sankonstnärer, och många av dessa har ställts ut och sålts utomlands. Naturen och människornas relation till den är ett dominerande tema i dessa vilt färgstarka och fantasifulla oljemålningar. En äldre kvinna som hette Dada, nyligen avliden, var gruppens mest hyllade målare internationellt.

En annan Kuru Family-organisation, Gantsi-craft, syftar till att skapa möjligheter för inkomstgenerering för invånare på landsbygden i distriktet genom att främja och marknadsföra deras konst och hantverk (lokalt och internationellt). Den har en butik i centrala Ghanzi och erbjuder äkta sankonst och -hantverk av hög kvalitet, däribland smycken av strutsäggskal och bälten, jaktset, eldstickor, lädervaror, träsnideri och traditionella musikinstrument.

RESEGUIDE TILL...

Khama Rhino Sanctuary

Khama Rhino Sanctuary (KRS), där man kan se både spets- och trubbnoshörningar och många andra vilda djurarter, är ett härligt uppehåll för turister som reser med bil till Botswanas norra reservat eller en perfekt helgsemester för besökare eller boende i Gaborone eller Francistown.

Med bara 20 kilometer från den historiskt viktiga byn Serowe är tillgängligheten till KRS också ett dragplåster. Detta samhällsbaserade turismprojekt, som förvaltas och bemannas av lokala bybor, erbjuder turer för att titta på vilda djur, fågelskådning, vildmarksvandringar och konst- och hantverksshopping. Det är även ett utbildningscentrum där många små barn från hela Botswana kommer för miljöundervisning och för att ha roligt i vildmarken.

KRS upprättades 1989 på grund av växande oro över den då ökande tjuvjakten på noshörningar i Botswana. Både spets- och trubbnoshörningar, som det en gång fanns många av i Botswana, var under början av 80-talet nära lokal utrotning, trots att de hade beviljats skyddad status redan 1922.

Ledda av bangwatos högste hövding, dåvarande löjtnant general Seretse Khama Ian Khama, och andra konservatister kom människorna i Serowe på idén att skapa ett reservat för att skydda de återstående noshörningarna i Botswana och förhoppningsvis ge dem en säker tillflyktsort för att reproducera och öka i antal.

De första fyra trubbnoshörningarna återinfördes i reservatet från Chobe nationalpark 1992. Ytterligare åtta noshör-

ningar kom från de nordvästra nationalparkerna i Sydafrika.

Den i hög grad utrotningshotade spetsnoshörningen återinfördes 2002.

Chansningen lönade sig och båda arterna klarar sig bra, inför reservatpersonalens vaksamma ögon och Botswanas försvarsstyrka (BDF), som hjälper till med den ständiga patrulleringen av reservatets gränser.

I dag har KRS 35 trubbnoshörningar och fungerar som en källa till deras återinförande tillbaka till Moremi Game Reserve, Makgadikgadi, Northern Tuli Game Reserve och andra ställen. Mycket tack vare personalen på KRS har han- och honspetsnoshörningarna parat sig, och reservatets första spetsnoshörningsunge föddes 2008!

RESEGUIDE TILL... *Serowe*

På många sätt är den utbredda byn/staden Serowe en viktig väktare av Botswanas samtidshistoria.

Under tiden för protektoratet Bechuanaland (1885 och framåt) var den en plats för bosättning för europeiska missionärer och köpmän. Två gigantiska leadwood-träd – som fortfarande står nära den jordväg som en gång användes av tidiga resande – var landmärken på vägen.

Serowe var en fristad för Ngwato-nationen, som utvandrade från Old Palapye 1902 till den gröna och bördiga region som var omgiven och därmed skyddad av berg. Den växte så mycket att den under årtal kallades den största byn i Afrika söder om Sahara.

I dag kan du besöka den dåvarande London Missionary Society-kyrkan. Dess

höga kyrktorn är fortfarande ett viktigt landmärke för staden, precis som det var för missionärer, guldgrävare och upptäcktsresande som kom långväga ifrån. Den väldiga kyrkan återuppbyggdes med de ursprungliga stenar som den först byggdes med i Old Palapye.

Serowe är födelseort för landets grundare och första president – Seretse Khama. Mycket av dramat i hans kontroversiella äktenskap med en engelska, Ruth Williams, utspelades i denna by. I dag finns deras gravar nära Ngwato-totemen, dykarantilopen (phuti på setswana), på den kungliga begravningsplatsen. (Du måste få tillstånd för att besöka dessa platser).

Vid kgotla, den traditionella mötesplatsen och vanliga domstolen, som ligger nedanför Serowe Hill, står en impo-

nerande staty av Seretse Khama, som restes för att markera tioårsdagen av hans död.

Khama III Memorial Museum – uppkallat efter Seretses far, som dog när Seretse var ung – ligger i en röd viktoriansk byggnad, som nyligen restaurerades, och innehåller en fascinerande samling möbler, uniformer, korrespondens och fotografier som skildrar familjen Khamas arv och Serowes historia.

För de som älskar konst och hantverk finns det shoppingmöjligheter vid Boithselo Project där bakgalagadi- och sanfolken tillverkar tilltalande och unika produkter.

Översikt över Botswana

LÄGE:	Botswana är ett land i södra Afrika som är helt omgivet av land. Det gränsar till Sydafrika, Namibia, Zambia och Zimbabwe. Ungefär två tredjedelar av landet ligger i tropikerna.
YTA:	Botswana täcker en yta på 581 730 kvadratkilometer – ungefär lika stort som Frankrike eller Kenya.
TOPOGRAFI:	Det mesta av landet är platt, med några mindre berg i de östra områdena. Kalaharis sand täcker 84 procent av ytan. Med undantag för de norra områdena är det mesta av Botswana utan ständigt ytvatten.
HUVUDSTAD:	Gaborone
STÖRRE STÄDER:	Francistown, Lobatse, Selebi-Phikwe
TURISTORTER:	Maun, Kasane
SJÄLVSTÄNDIGHETSDAG:	30 september 1966
STYRELSESÄTT:	Fleripartidemokrati
STATSCHEF:	Löjtnant general Seretse Khama Ian Khama
BEFOLKNING:	1,85 miljoner, med en genomsnittlig årlig tillväxttakt på 2,4% (statistik från 2006)
NATIONELLT SPRÅK:	Setswana
OFFICIELLT SPRÅK:	Engelska
VALUTA:	Pula
VIKTIGA EXPORTOMRÅDEN:	Diamanter, koppar, nickel, kött, soda, turism
VANLIGA GRÖDOR:	Majs, durra, hirs

Besöksinformation

Avståndstabell	34	Kläder	28	Nödnummer	31
Bagagerestriktioner	27	Kommunikationer	28	Öppettider	29
Banker och öppettider	29	Konsumtionsvaror (import)	28	Officiella gränsövergångar	26
Boende	30	Kreditkort	29	Pengar	29
Brott	30	Kör själv-camping	31	Reseförsäkring	29
Båtar (import)	27	Körkort	27	Shopping	30
Central Kalahari Game Reserve	31	Kött-/mejeriprodukter (import)	28	Skjutvapen och ammunition	29
Chobe nationalpark	31	Makgadikgadi Pans Game Reserve	31	Sol- och värmerelaterade problem	30
Diamantköp	29	Malaria	30	Säkerhet	30
Dricksvatten	29	Mannyelanong Game Reserve	31	Ta med på resan	28
Elförsörjning	29	Maun Educational Park	31	Ta sig dit	26
Fiske	32	Moms	30	Ta sig runt i städer	26
Gaborone Game Reserve	31	Moremi Game Reserve	31	Tid	29
HIV/AIDS	30	Motorfordon (import)	27	Tull	27
Husdjur (import)	27	Nationalparker – centrala Botswana	31	Tullfrihet	27
Hälsa	29	Nationalparker – norra Botswana	31	Vaccinationer	27
Import av varor	28	Nationalparker – södra Botswana	31	Valuta	29
Inreseformaliteter	26	Nationalparker – västra Botswana	31	Varor som omfattas av restriktioner (import)	28
Kgalagadi Transfrontier Park	31	Nationalparker och reservat	30	Ved	32
Khutse Game Reserve	31	Nxai Pan nationalpark	31	Växter (import)	28

TA SIG DIT

MED FLYG

Air Botswana, Botswanas nationella och enda flygbolag, flyger internationellt mellan Gaborone och Johannesburg, Gaborone och Harare, Maun och Johannesburg, Kasane och Johannesburg och Francistown och Johannesburg. Inrikesflyg går mellan Gaborone och Francistown, Maun och Kasane, och flygbolaget har nyligen återinfört flyg mellan Maun och Kasane (tre gånger i veckan).

- Air Botswana flyger mellan Gaborone och Johannesburg tre gånger om dagen.
- South African Airways flyger mellan Johannesburg och Gaborone två gånger om dagen under veckan.
- South African Express flyger mellan Johannesburg och Gaborone fem gånger om dagen under veckan.
- Air Botswana flyger dagligen från Johannesburg direkt till Maun.
- Air Namibia flyger från Windhoek till Maun varje dag i veckan förutom tisdag och torsdag.
- Kenya Airways flyger från Nairobi till Gaborone.
- Det finns även flygchartertjänster.

De flesta stora internationella flygbolag från Europa, USA, Asien och Australien flyger till Johannesburg, Sydafrika, där anslutningsflyg kan bokas till Sir Seretse Khama International Airport i Gaborone eller till Maun, Francistown eller Kasane.

För flyguppgifter kontaktar du:

- Air Botswana Central Reservations

Tfn: +267 395-1921

Internet: www.airbotswana.bw

- South African Express

Tfn: +267 397-2397

Internet: www.flysax.com

- South African Airways

Tfn: +267 390-2210/12

Internet: www.saa.com

- Air Namibia

Tfn (Sydafrika): +27 11-978-5055

Tfn (Namibia): +26 461-299-6444

Internet: www.airnamibia.com.na

MED BIL

Botswana kan nås genom asfalterad väg från Sydafrika, Zimbabwe, Zambia och Namibia. Fordon kör på vänster sida av vägen. Ett giltigt internationellt körkort, tillsammans med fordonets registreringsbevis, krävs för att köra i Botswana, och förare bör alltid ha dem med sig.

De flesta stora vägar i Botswana är asfalterade och körförhållandena är i allmänhet goda. Huvudvägarna till etablerade områden jämnas regelbundet. Fyrhjulsdrift krävs när man kör i nationalparker, reservat och avlägsna områden.

Uthyrningstjänster av bilar och fyrhjulsdrift är tillgängliga på stora turistcenter, flygplatser och hotell.

MED BUSS

Det går busstrafik enligt tidtabell över gränserna mellan Botswana och Sydafrika, Zimbabwe, Namibia och Zambia och bra inhemsk busstrafik som binder samman större och mindre städer och byar över hela landet.

MED TÅG

Det finns ingen tågtrafik för passagerare i Botswana. Godstrafik kör dagligen.

- För mer information går du till: Botswana Railways webbplats: www.botswanarailways.co.bw

TA SIG RUNT I STÄDER

Taxi är normalt ett bekvämt sätt att ta sig runt i städer och har rimliga priser. De är lätta att känna igen på bestämda stationer eller kan kontaktas på telefon. Taxi till Gaborone finns även från Sir Seretse Khama International Airport.

OFFICIELLA GRÄNSÖVERGÅNGAR

BOTSWANA/NAMIBIA

Mamuno	07:00–00:00
Ngoma	07:00–18:00
Mohembo	06:00–18:00

BOTSWANA/SYDAFRIKA

Pont Drift (Tuli)	08:00–16:00
Martin's Drift	06:00–22:00
Tlokweng Gate	06:00–00:00
Ramotswa (bro)	07:00–19:00

Ramatlabama	06:00–22:00
Pioneer Gate	06:00–00:00
McCarthy Rest	08:00–16:00

BOTSWANA/ZIMBABWE

Kazungula	06:00–18:00
Pandamatenga	08:00–17:00
Ramokgwebana	06:00–22:00

BOTSWANA/ZAMBIA

Kazungula (färja)	06:00–18:00
-------------------	-------------

INRESEFORMALITETER

VISUM

Medborgare i de flesta europeiska länder och samväldesländer behöver inte ha ett visum för inresa i Botswana.

Besökare bör höra med Botswanas ambassader eller konsulat eller sina resebyråer före avresa.

- Det är viktigt att besökare bär ett giltigt pass
- och tillräckligt med pengar för att underlätta sin vistelse.

- **Observera:** För länder där Botswana inte har någon beskickning finns det visuminformation och -behandling genom brittiska ambassader.

BAGAGERESTRIKTIONER

Det är lämpligt att följa bagagerestriktioner för både reguljära internationella flyg, inrikesflyg och charterflyg: 20 kg på inrikesflyg, 12 kg på lätta flygplan (inklusive Okavango Delta charterflyg) och 20 kg på internationella flyg.

TULLKONTOR

HUVUDKONTOR

Private Bag 0041, Gaborone
Tfn: +267 363-8000 / 363-9999
Fax: +267 392-2781

REGIONKONTOR

SÖDRA REGIONEN

P.O. Box 263, Lobatse
Tfn: +267 533-0566
Fax: +267 533-2477

SÖDRA CENTRALA REGIONEN

Private Bag 00102, Gaborone
Tfn: +267 363-8000 / 363-9999
Fax: +267 392-2781

CENTRALA REGIONEN

P.O. Box 129, Selebi Phikwe
Tfn: +267 261-3699 / 261-0627
Fax: +267 261-5367

NORRA REGIONEN

P.O. Box 457, Francistown
Tfn: +267 241-3635
Fax: +267 241-3114

NORDVÄSTRA REGIONEN

P.O. Box 219, Maun
Tfn: +267 686-1312
Fax: +267 686-0194

VACCINATIONER

Om du reser till Botswana från områden som är smittade med gula febern, måste du ha ett giltigt vaccinationscertifikat för gula febern. Annars krävs inga vaccinationer. Det är dock klokt att ha ett uppdaterat vaccin mot stelkramp, polio, difteri och ett hepatit A-vaccin.

TULL

Alla varor som har förvärvats utanför Botswana måste förtullas när du reser in i landet.

BÅTAR

Ingen båt, *mokoro* eller vattenapparat får importeras till Botswana, om inte ägaren innehar ett importtillstånd utfärdat av Department of Water Affairs.

För mer information kontaktar du:

- Department of Water Affairs, P/Bag 0029, Gaborone, Tfn: +267 360-7100

HUSDJUR

Import av djur är utförligt reglerad av folkhälsoskäl och även för djurens välbefinnande. Husdjur och boskap kan importeras i enlighet med djurhälsorestriktioner.

För mer information kontaktar du:

- Director of Animal Health & Production, P/Bag 0032, Gaborone, Tfn: +267 395-0500

- **Observera:** Ett giltigt identitetsintyg, certifikat för rabiesvaccination och förflyttningstillstånd utfärdat i Lesotho, Malawi, Sydafrika, Swaziland, Namibia eller Zimbabwe godtas vid importen till Botswana.

KÖRKORT

Förare ska alltid ha med sig sitt körkort. Kört kort från grannländer godtas i Botswana. Om det inte är skrivet på engelska, krävs en auktoriserad skriftlig översättning. Internationella körkort godtas i Botswana.

TULLFRIHET

Tull påförs inte följande varor som importeras som beledsagat eller obeledsagat bagage:

Vin 2 liter
Spritdrycker* 1 liter
Cigaretter 200
Cigarrer 20
Tobak** 250 g
Parfym 50 ml
Eau-de-toilette 250 ml

* Omfattar alla andra alkoholhaltiga drycker

** Omfattar cigarett- och piptobak

Observera: Tull ska betalas till de lämpliga taxorna när resenärer importerar varor som överstiger ovannämnda tilldelningar. Resenärer som importerar varor i affärsmässigt eller kommersiellt syfte är inte berättigade till ovannämnda tilldelningar.

IMPORT AV MOTORFORDON

Personer som inte är bosatta i och som besöker Botswana och kommer från ett land utanför södra Afrikas gemensamma tullområde under en begränsad period ska vanligtvis visa upp en carnet eller tulldeklaration (all tullskyldighet därpå säkras genom tullnederlag eller kontant deposition) för sina motorfordon. För mer information kontaktar du tullmyndigheten.

- **Observera:** Södra Afrikas gemensamma tullområde består av Botswana, Lesotho, Sydafrika, Swaziland och Namibia.

TA MED PÅ RESAN

Kikare, ficklampa, insektsmedel, cerat, solskyddsmedel och solglasögon. Kosmetika, läkemedel och cigaretter finns i de större städerna, men om du behöver speciella varumärken är det bäst att ta med dig tillräckligt för din vistelse.

Var dock noga med att följa internationella flygsäkerhetsbestämmelser för saker i handbagaget. Kontakta ditt flygbolag för detaljer.

KLÄDER

- På sommaren är lätta bomullsplagg i ljusa färger att föredra.
- Kläder i neutrala färger som smälter samman med vildmarken och skogen är lämpliga för safarier och när man ska titta på vilda djur.
- Undvik syntetiska material och svarta kläder, eftersom de ökar svettning och obehag.
- Ta med en lätt jacka och/eller tröja för oförutsedda temperaturändringar eller regn.
- Bär byxor, långärmade skjortor/blusar och tröjor på vintern.
- I maj–augusti kan nattetemperaturen falla under noll grader Celsius, så det är viktigt med varma tröjor och jackor, särskilt på safariturerna på morgonen och kvällen.
- Stängda, bekväma promenadskor eller gymnastiskskor är ett måste under alla årstider.
- Tänk särskilt på att skydda dig mot solen. Ta med dig en solhatt, solskyddsmedel av god kvalitet och polariserade solglasögon.
- Bredbrättade hattar är att föredra framför kepsar.

KOMMUNIKATIONER

Det mesta av Botswana är sammankopplat genom automatiska telefoncentraler, med telefonautomater till och med på de mest avlägsna platserna.

- ▶ Det internationella prefixet i Botswana är 00. När du ringer till Botswana från utlandet slår du + 267.

IMPORT AV VAROR

KOMSUMTIONSVAROR

Följande konsumtionsvaror får importeras för privat bruk utan ett importtillstånd, förutsatt att de inte överskrider de högsta tillåtna kvantiteterna.

Förklaring:

PP – per person. PF – per familj

Produkttyp	Max. kvantitet
------------	----------------

KÖTT

Mörkt kött, get/lamm	25 kg PF
Fjäderfäkött	5 kg PP
Konserverat fjäderfäkött	20 kg PP

MEJERIPRODUKTER

Ägg	36 ägg PP
Färs mjölk	2 liter PP

ANNAT

Majs/majsprodukter	25 kg PP
Vete	25 kg PP
Baljfrukter	
(bönor, ärter, linser)	25 kg PP
Durra/durraprodukter	25 kg PP

Kål, lök	1 påse PP
potatis, apelsiner,	
tomater, chimolia,	
rap, spenat	

Brödlimpor	6 per vecka
------------	-------------

KÖTT/MEJERIPRODUKTER

Bestämmelserna om import av köttprodukter ändras ofta, eftersom de bygger på sjukdomsutbrott i olika länder. Fråga alltid tulltjänstemän vid ankomst vilka de specifika bestämmelserna är.

VAROR SOM OMFATTAS AV RESTRIKTIONER

Dessa varor kan endast importeras med en licens eller ett tillstånd.

- Narkotika, beroendeframkallande droger och liknande ämnen i alla former
- Skjutvapen, ammunition och sprängämnen
- Oanständigt och obscen material som pornografiska böcker, tidningar, filmer, videofilmer, DVD-skivor och programvara.

VÄXTER

Växter får importeras i enlighet med växtskyddsrestriktioner, och sydafrikanskt transittillstånd kan också krävas beträffande växter som skickas genom Sydafrika.

Mobiltelefon täckning tillhandahålls av tre mobilnät i Botswana: Mascom, Orange och be Mobile. SIM-kort till mobilen kan köpas på de flesta snabbköp och bensinstationer. Alla större städer i Botswana har nät, liksom delar av de nationella landsvägarna.

Mobilnät i Botswana erbjuder olika tjänster för sina abonnenter, inklusive tillgång till Internet, fax och internationell roaming. Det är alltid viktigt att fråga om råd om nättjänster så att du väljer en som passar dig.

För mer information kontaktar du:
Ministry of Agriculture, Enquiries
P/Bag 003, Gaborone
Tfn: +267 395-0500

Användning av mobiltelefon när man kör är förbjuden i Botswana och är belagd med böter på 300 pula. Hörlurar eller handsfree rekommenderas.

- För mer information om nätleverantörerna i Botswana kan du rådfråga följande:

MASCOM, www.mascom.co.bw

ORANGE, www.orange-botswana.co.bw

BTC, www.btc.co.bw

be Mobile, www.be-mobile.co.bw

PENGAR

VALUTA

Botswanas valuta heter pula (som betyder »regn» på setswana). 1 pula är 100 thebe (som betyder »sköld» på setswana).

Resecheckar och utländsk valuta kan växlas på banker, växlingskontor och auktoriserade hotell.

us dollar, euro, brittiska pund och sydafrikanska rand är de valutor som är lättast att växla.

Utagsautomater accepterar utländska Visakort, men de finns mestadels i större städer. Kulturplatser och butiker med samhällskonst och hantverk tar vanligtvis endast kontanter.

BANKER

Det finns sju huvudsakliga affärsbanker och ett antal valutaväxlingskontor i Botswana.

ÖPPETTIDER:

Måndag till fredag 08:30–15:30

Lördag 08:30–10:45.

KREDITKORT

Större kreditkort, som MasterCard och Visa, accepteras över hela landet, på de flesta hotell, restauranger, försäljningsställen och safariföretag. Butiker i avlägsna områden och bensinstationer kan dock eventuellt endast ta kontanter.

ÖPPETTIDER

Myndighetskontor/departement:

07:30–12:45 och 13:45–16:30

Företag: 08:00–13:00 och 14:00–17:00

Butiker: 09:00–18:00 måndag till fredag

09:00–15:00 lördag

09:00–13:00 söndag

TID

GMT plus 2 timmar

ELFÖRSÖRJNING

Elektriciteten är 220/240 V. Både fyrkantiga och runda stickproppar används.

SKJUTVAPEN OCH AMMUNITION

Utfärdandet av vapenlicenser i Botswana kontrolleras noggrant, och alla skjutvapen som importeras med ett importtillstånd måste beviljas licens omedelbart vid ankomst till Botswana. Import av skjutvapen som inte har tillverkarens serienummer eller ett annat nummer som de kan identifieras med stämplat eller inpräglad på en metalldel av vapnet är helt förbjuden.

Det bör även påpekas att polistillstånd för skjutvapen utfärdas på en begränsad kvotbasis, och det kan vara en väsentlig fördröjning i erhållandet av ett tillstånd, i synnerhet vid första importen. Det är lämpligt för blivande importörer att ansöka i god tid i förväg, så att onödiga besvär och kostnader kan undvikas.

Polistillstånd för skjutvapen utfärdas av:

- Central Arms, The Registry

P O Box 334, Gaborone.

Tfn: +267 391-4202, +267 391-4106

DIAMANTKÖP

Besökare i Botswana har möjligheten att köpa diamantsmycken från auktoriserade återförsäljare. Det finns ett strängt certifieringssystem för att informera köparen om diamantens ursprung, och det angivna värdet och kvaliteten verifieras.

HÄLSA

Botswana är ett av de friskaste länderna i Afrika söder om Sahara, med bra primärvårdsinrättningar i hela landet. Följande försiktighetsåtgärder avseende hälsa är dock lämpliga.

RESEFÖRSÄKRING

Det är viktigt för besökare i avlägsna områden i Botswana att ha en omfattande medicinsk försäkring för att ge täckning för behandling av allvarliga sjukdomar/olyckor och vid behov evakuering av medicinsk skäl. Försäkring för personliga tillhörigheter är också lämplig.

Kontrollera att din försäkring kommer att accepteras av tjänsteleverantörer i Botswana. Säkerställ att du behandlas av licensierad sjukvårdspersonal för att göra det möjligt för dig att tillhandahålla ditt försäkringsbolag lämplig dokumentation och kvitton.

Sjukvård till rimliga priser är tillgänglig på offentliga kliniker och sjukhus i hela landet. Privata vårdgivare finns i större städer, som Gaborone, Francistown och Maun.

Gaborones privata sjukhus är det största privata sjukhuset i Botswana. Sjukhuset kräver sjukförsäkring eller kontant betalning i förväg när sjukförsäkring inte är tillgänglig.

DRICKSVATTEN

Det är säkert att dricka kranvattnet i hela landet. Mineralvatten på flaska finns i de flesta butiker och snabbköp och i stugbyar och på campingar.

För turister som reser med bil är det bra att alltid ha med sig tillräckligt med vatten.

HIV/AIDS

Besökare får rådet att vidta nödvändiga försiktighetsåtgärder mot HIV/AIDS och andra sexuellt överförbara sjukdomar.

MALARIA

Malaria, inklusive cerebral malaria, är vanlig i norra Botswana, i områdena Okavango och Chobe, i synnerhet under och direkt efter regntiden, från november till april.

Eftersom formerna av malaria, och de läkemedel som används för att bekämpa dem, ofta förändras och eftersom vissa former kan bli resistenta, är det bäst att söka medicinska råd före din avresa och ta eventuella utskrivna läkemedel. För gravida eller mycket små barn är det inte lämpligt att resa till malariaområden.

Andra försiktighetsåtgärder är: att bära långärmade tröjor, sockor, stängda skor och i allmänhet hålla kroppen täckt, att sova med myggnät och att använda myggspiraler och myggmedel.

SOL- OCH VÄRMERELATERADE PROBLEM

Vidta alltid förebyggande åtgärder som att bära en bredbrättad solhatt och solglasögon, applicera rikligt med solskyddsmedel var tredje eller fjärde timme, regelbundet ta rehydreringsblandningar, dricka mycket vatten och juice (minst tre liter vätska dagligen), undvika långvarig exponering för solen och undvika överdrivna mängder alkohol, vilket orsakar uttorkning.

SHOPPING

Alla större städer i Botswana, inklusive Maun och Kasane, har köpcenter och snabbköp, och alla basvaror kan köpas enkelt. Många regionala butikskedjor finns i Botswana. Dessutom finns det närbutiker som är öppna dygnet runt vid de flesta bensinstationer.

Det finns ett ökande utbud av lokal konst och hantverk att köpa i Gaborone, Maun och Kasane och andra turistområden, till ex-

empel Botswanas berömda högklassiga korgar, träsnideri, smycken, keramik, tapeter, tyger, kläder, glas och sanhantverk.

MOMS

För att kunna begära återbetalning av moms på 10% för det totala värdet av varor som köpts ska det betalade beloppet vara mer än 5000 pula. I så fall krävs följande: en faktura som anger betald moms, ditt passnummer och dina bankkontouppgifter.

Det är alltid klokt att behålla en kopia av momsformuläret som dokumentation för eventuell uppföljning av transaktionen.

Begäran angående moms kan vanligtvis göras på alla stora gränsövergångar och flygplatser.

SÄKERHET

Campare som kör själva på de öppna vägarna i Botswana bör alltid köra i rimlig hastighet och undvika omkörningar, förutom när det är helt nödvändigt.

BROTT

Botswana är fortfarande en relativt säker plats att besöka och bo på. Vidta de normala försiktighetsåtgärder som du skulle ha gjort överallt:

- Lås alltid bildörrarna
- Lås alltid hotellrummet
- Lämna inte värdesaker i bilen eller på hotellrummet
- Se upp med dina väskor i köpcenter och på andra välbesökta platser och efter att du kommer ut från banker eller uttagsautomater
- Undvik att gå ensam på natten.

BOENDE

Alla större städer och byar i landet har hotell, stugbyar, hotell och pensionat, matserveringar i olika prisklasser, och vissa har campinganläggningar. I och runt parker och reservat finns det olika stugbyar och campingar i privata koncessioner.

Campinganläggningar är i stor utsträckning tillgängliga i landet, både vid privata stugbyar och/eller hotell och inom offentliga parker och reservat.

- Besök www.botswanatourism.co.bw för betygssatta logianläggningar.

NATIONALPARKER OCH RESERVAT

Botswanas omfattande system av nationalparker och viltreservat omfattar ungefär 17 % av landets yta. Ytterligare 18 % av marken har avsatts som förvaltningsområden med vilda djur och växter, som fungerar som buffertzoner runt parker och reservat.

Parkerna är huvudsakligen oinhägnade, vilket gör det möjligt för de vilda djuren att ströva omkring fritt, ligger i olika miljöer och är till största delen välskötta.

Campinganläggningar är tillgängliga i alla nationalparker och reservat. Campingplatserna har normalt vattenposter och hus med toaletter och duschar.

All camping i nationalparkerna och reservaten är på bestämda campingplatser, och campare får inte campa någon annanstans i parkerna.

Bokningar för camping i nationalparker och reservat bör göras före avresan.

För bokningar av parkcamping kontaktar du:

- Department of Wildlife & National Parks
Kontor i Gaborone: P.O. Box 131, Gaborone
Tfn: +267 318-0774, Fax: +267 391-2354
- Kontor i Maun: P.O. Box 11, Maun
Tfn: +267 686-1265, Fax: +267 686-1264
- Kontoren kan kontaktas via e-post på dwnp@gov.bw

Observera: Om du inte kan utnyttja dina bokningar bör du avboka i god tid i förväg för att ge andra chansen.

NORRA BOTSWANA

CHOBENATIONALPARK

En park med många vilda djur, som erbjuder en unik safariupplevelse som blir ett minne för livet.

Storlek: 11 700 km²

Tid för besök: Hela året

Nederbörd: 600 mm per år

Höjd: 930 m till 1 000 m över havet

MOREMI GAME RESERVE

Beskrivs som ett av de vackraste viltreservaten i Afrika.

Storlek: 5 000 km²

Tid för besök: Hela året

Klimat: Temperaturen ligger på mellan ungefär 14°C (juli) och 24°C (januari)

Nederbörd: 525 mm per år, varierar

Höjd: 930 m till 1 000 m över havet

NXAI PAN NATIONALPARK

Den här parken, som en gång var en del av en förhistorisk sjö som täckte centrala Botswana, har nu förvandlats till fossila saltpannor täckta med gräsmark som drar till sig många vilda djur.

Storlek: 2 578 km²

Tid för besök: Hela året

Klimat: Hett, extrema förhållanden på dagtid

MAKGADIKGADI PANS NATIONALPARK

Del av en av världens största saltpannor och förhistoriska sjöar.

Storlek: 12 000 km²

Tid för besök: Hela året

Klimat: Hett, extrema förhållanden på dagtid

Nederbörd: 500 mm per år

Höjd: 930 m till 1 000 m över havet

MAUN EDUCATIONAL PARK

Parken, som ligger på de östra stränderna till floden Thamalakane, är ett utbildningscentrum för skolbarn. Det har många olika vilda djurarter som kan skådas från gömställen.

Tid för besök: Hela året

CENTRALA BOTSWANA

CENTRAL KALAHARI GAME RESERVE

Världens näst största reservat, som har väldiga öppna slätter, buskskog, saltpannor, forntida flodbäddar och sanddyner.

Storlek: 52 800 km²

Tid för besök: Hela året

Klimat: Hett, torra förhållanden

Nederbörd: 150 mm per år

Höjd: 600 m till 1 600 m över havet

KHUTSE GAME RESERVE

Kännetecknas av vågformade slätter och torr Kalahari-busksavann, med ett omfattande system av saltpannor i reservatet, vilket drar till sig djur.

Storlek: 2 500 km²

Tid för besök: Hela året

VÄSTRA BOTSWANA

KGALAGADI TRANSFRONTIER PARK

Denna park, känd för sina stora antilophjortar, är Afrikas första fredspark, där djur strövar omkring fritt över gränsen mellan Botswana och Sydafrika.

Storlek: 36 000 km²

Tid för besök: Hela året

Klimat: Hett, torra förhållanden

Nederbörd: 200 mm per år, varierar

Höjd: 900 m till 1 100 m över havet

SÖDRA BOTSWANA

GABORONE GAME RESERVE

I parken, som ligger intill staden och är en populär plats för stadsbor, kan man titta på vilda djur och fåglar. Här finns även picknickplatser och ett utbildningscentrum.

Storlek: 500 hektar

Tid för besök: Hela året

Nederbörd: 510 mm per år

Höjd: 970 m över havet

MANNYELANONG GAME RESERVE

Namnet på parken kommer från kapgamen, en utrotningshotad fågel som är fridlyst. Området är inhägnat och fåglarna kan endast ses på långt håll.

Tid för besök: Hela året

KÖR SJÄLV-CAMPING

Att ge sig ut på en campingtur i Botswana kräver mycket planering och förberedelse. Du kommer att åka till avlägsna områden, tillgängliga endast med fyrhjulsdrift, där det kanske inte finns vatten, bensin eller mat. Du kanske kommer att köra i tuff terräng och genom tung sand, i förhållanden som är väldigt annorlunda mot vad du är van vid.

Ta som regel med dig all mat du behöver för din vistelse. Ta med minst 20 liter vatten per person, helst mer. För destinationer i öknen bör du ta med dig mellan 50 och 100

NÖDNUMMER

Ambulans	997 (avgiftsfritt)
Polis	999 (avgiftsfritt)
Brandkår	998 (avgiftsfritt)
Medicinsk räddning	911 (avgiftsfritt)
Medicinsk flygräddning	390-1601
Mascom	122
Orange	112
be mobile	1333

liter. Ta med minst 100 liter bensin i reserv-tankar eller i bensindunkar i metall. Ta med reservdelar till bilen, i fall av haveri.

Eftersom campingplatser inom viltreservat och nationalparker vanligtvis inte är inhägnade, är det viktigt för campare att vidta nödvändiga försiktighetsåtgärder för att garantera sin säkerhet och att hålla sig till den information som getts av personalen.

Följande grundläggande campingregler bör beaktas noggrant:

- Campa endast på bestämda campingplatser.
 - Sov alltid i ditt tält, taktält eller fordon. Se till att ditt tält stängs ordentligt.
 - Sov inte med ben eller armar utanför tältet.
 - Använd avfallsbehållare på campingplatserna. Om det inte finns någon, tar du med allt avfall tills du kommer till nästa stad.
 - Fimpar bör släckas ordentligt och placeras i en avfallspåse, inte slängas på marken.
 - Se till att lägerelden är helt släckt på slutet av kvällen eller efter användning och täck den med sand.
 - Sov inte på broar eller djurstigar, i synnerhet för elefanter och flodhästar.
 - Gräv ner all avföring och bränn allt toalettpapper.
 - Bada eller drick inte från stilla vattenområden, eftersom det finns risk för schistosomiasis.
 - Simma inte i laguner eller strömmar i Okavango. Det finns risk för krokodiler och/eller flodhästar.
 - Barn måste ständigt övervakas. Lämna dem aldrig ensamma på campingplatsen. Låt aldrig barn ta en tupplur på marken eller i det fria.
 - Ströva inte långt bort från campingplatsen eller gå i vildmarken, annat än med en kvalificerad guide.
- Den allmänna tumregeln för camping i Botswana är – ta endast minnen, lämna endast fotspår.

FISKE

I Okavangos långsmala landområde finns det ett antal campingar och stugbyar som specialiserar sig på fiskeutflykter. Man kan även fiska på floden Chobe, utanför parken. Fiske är endast tillåtet i bestämda områden av nationalparken och endast med ett officiellt tillstånd.

För frågor om fisketillstånd kontaktar du:

- Department of Wildlife & National Parks
Kontor i Gaborone: P.O. Box 131, Gaborone
Tfn: +267 397-1405
Fax: +267 391-2354 / 393-2205
- Kontor i Maun: P.O. Box 11, Maun
Tfn: +267 686-0368
Fax: +267 686-0053
- Kontor i Kasane: P.O. Box 17, Kasane
Tfn: +267 625-0486
Fax: +267 625-1623

Observera: Tillstånd måste man ansöka om personligen. Både tillstånd för en månad och för ett år utfärdas.

VED

Ved definieras som trä som både är dött och nedfallet och som kan tas bort utan att verktyg används. Campare som kör själva bör använda ved sparsamt och endast vid behov.

BOTSWANA TOURISM- KONTAKTER

LOKALA KONTOR

HUVUDKONTOR

Private Bag 00275
Plot 50676, Fairgrounds Office Park
Gaborone, Botswana
Tfn: +267 391-3111
Fax: +267 395-9220
board@botswanaturism.co.bw
www.botswanaturism.co.bw

MAIN MALL

Cresta President Hotel, bottenplan
Gaborone, Botswana
Tfn: +267 395-9455
Fax: +267 318-1373

FRANCISTOWN

P.O. Box 301236
Plot 316 Shop D5 & D6, C.B.D.,
Bottenplan på Diggers Inn Hotel
Francistown, Botswana
Tfn: +267 244-0113
Fax: +267 244-0120
francistown@botswanaturism.co.bw

GHANZI

P.O. Box 282
Byggnaden för Department of Tourism,
mittemot bensinstationen Shell
Ghanzi, Botswana
Tfn: +267 659-6704
Fax: +267 659-6706
ghanzi@botswanaturism.co.bw

SELEBI-PHIKWE

P.O. Box 2885
Lot 2574, Block 2, Shop 3B
Centrala affärsdistriktet
Selebi-Phikwe, Botswana

KASANE

P.O. Box 381
Madiba Shopping Centre,
mittemot bussraden, bredvid bageriet
Kasane, Botswana
Tfn: +267 625-0555
Tfn: +267 625-2210/1
(flygplatskontor)
Fax: +267 625-0424
kasane@botswanaturism.co.bw

MAUN

P.O. Box 20068, Boseja
Plot 246, Apollo House
Maun, Botswana
Tfn: +267 686-1056
Tfn: +267 686-3093
(flygplatskontor)
Fax: +267 686-1062
maun@botswanaturism.co.bw

PALAPYE

P.O. Box 11040
Plot 3726, along the A1 Road,
Agrivert Building
Palapye, Botswana
Tfn: +267 492-2138
Fax: +267 492-2147
palapye@botswanaturism.co.bw

TSABONG

P.O. Box 688
Byggnaden för Department of Tourism
Tsabong, Botswana
Tfn: +267 654-0822
Fax: +267 654-0813/4
tsabong@botswanaturism.co.bw

KONTOR OCH BYRÅER UTMOLANDS

TYSKLAND

C/O INTERFACE INTERNATIONAL

Karl-Marx-Allee 91 A
10243 Berlin
Tfn: +49 30-42 02 84 64
Fax: +49 30-42 25 62 86
Kontakt: Jörn Eike Siemens
j.siemens@interface-net.de
botswanaturism@interface-net.de
www.botswanaturism.eu

STORBRITANNIEN

C/O BOTSWANA HIGH COMMISSION

6 Stratford Place
London, W1C 1AY
Tfn: +44 207 499-0031
Fax: +44 207 495-8595
Kontakt: Dawn Parr
dparr@govbw.com
www.botswanaturism.org.uk

USA

C/O PARTNER CONCEPTS LLC

127 Lubrano Drive, Suite 203
Annapolis, MD 21401
Tfn: +1 410 224-7688
Fax: +1 410 224-1499
Kontakt: Leslee Hall
leslee@partnerconcepts.com
www.botswanaturism.us

AVSTÅNDSTABELL

Drift																											
275	Francistown																										
418	436	Gaborone																									
1083	769	665	Gantsi																								
561	286	722	483	Gweta																							
580	597	162	503	986	Jwaneng																						
817	828	399	265	748	238	Kang																					
508	525	90	581	811	78	316	Kanye																				
766	492	927	786	402	1089	1051	1017	Kasane																			
766	552	117	541	1024	215	276	143	1044	Letlhakeng																		
490	507	72	631	793	128	366	50	999	188	Lobatse																	
247	235	201	858	521	362	593	268	726	317	272	Mahalapye																
113	274	331	989	560	493	723	421	766	448	403	134	Martin's Drift															
764	490	887	279	204	782	544	860	507	820	959	687	726	Maun														
469	486	51	607	772	149	342	77	978	66	122	251	382	938	Molepolole													
462	188	623	581	98	785	846	713	304	740	695	423	462	302	674	Nata												
475	229	528	636	1069	696	902	618	703	645	600	327	366	357	579	399	Orapa											
223	163	272	930	449	434	664	362	655	389	344	72	111	615	323	351	256	Palapye										
661	386	822	1073	297	983	1339	912	105	938	893	621	660	500	872	198	597	550	Pandamatenga									
497	515	79	639	801	136	374	58	1007	196	8	280	411	967	130	703	607	352	901	Pioneer Gate								
611	385	660	506	251	822	772	750	653	777	732	459	498	227	711	350	130	388	548	739	Rakops							
539	557	121	672	843	169	407	91	1048	238	49	322	452	1008	172	744	649	393	943	57	781	Ramatabama						
452	469	34	668	755	217	403	93	961	151	58	235	365	921	84	657	562	306	856	66	694	108	Ramotswa					
129	146	407	1028	432	568	799	497	638	523	478	206	151	749	457	334	390	134	532	486	522	528	441	Selibe-Phikwe				
268	208	317	849	494	478	709	407	699	433	388	116	155	570	367	396	211	45	594	396	343	438	351	179	Serowe			
1141	866	1263	524	580	1027	789	1105	982	1065	1155	1063	1102	376	1131	678	734	991	877	1163	603	1196	1192	1012	947	Shakawe		
934	952	516	628	1111	355	362	433	1444	570	483	717	848	907	504	1140	1044	789	1338	491	1176	524	520	923	833	1152	Tsabong	
26	248	392	1087	534	553	784	482	740	508	463	202	86	808	442	436	449	193	634	471	581	513	426	102	238	1184	908	Zanzibar

Anteckningar

ERKÄNNANDEN:

Fotomontage på omslaget:
»Kalaharilejon« och »San-bushman«, med benäget tillstånd av
Grassland Safari Lodge; »Surikat«, Fabio Chironi.

Insidan av omslaget fram: Jan Broekhuis.
Insidan av omslaget bak: David Luck.

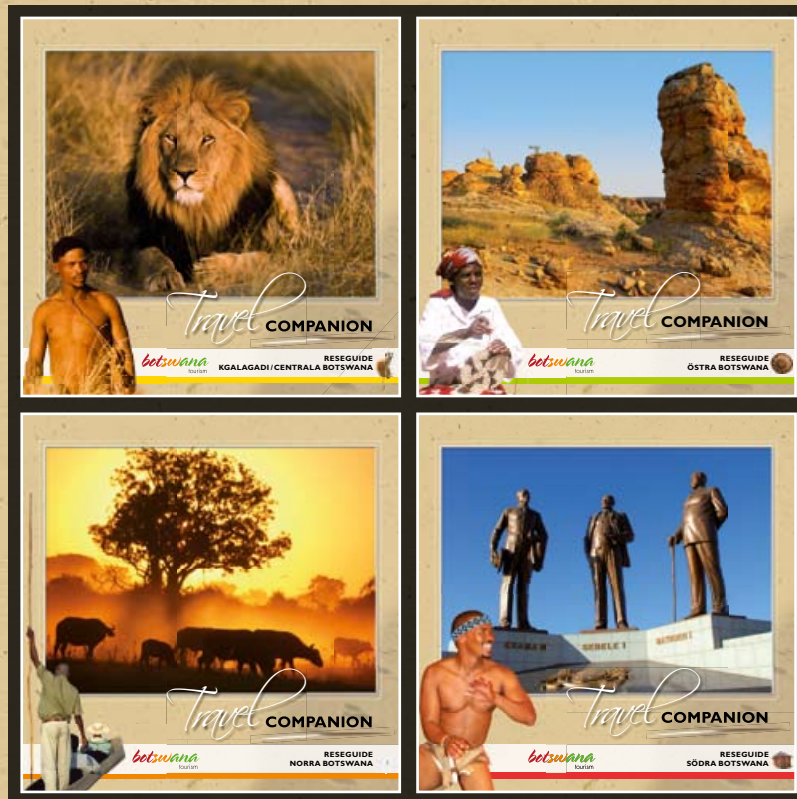
- Sidan 2–3: Gert Stephan.
Sidan 4–5: Uptill vänster till höger: Gert Stephan; Greg Hughes;
Greg Hughes; Fabio Chironi; Gert Stephan; nedtill vänster
till höger: Gert Stephan; Fabio Chironi; Gert Stephan.
Sidan 6: Jan Broekhuis.
Sidan 7: Uppifrån och ned: Gert Stephan; Fabio Chironi; Gert
Stephan.
Sidan 8: Gert Stephan.
Sidan 9: Clifford Ferreira.
Sidan 10: Uppifrån och ned: Lee Whittam; Greg Hughes;
Moamogedi Monwela.
Sidan 11: Vänster: Graham McCulloch; höger: June Liversedge.
Sidan 12: Fabio Chironi.
Sidan 13: Fabio Chironi.
Sidan 14: Gert Stephan.
Sidan 15: Gert Stephan.
Sidan 16: Gert Stephan.
Sidan 17: Vänster: Gert Stephan; höger: Sarah Banks.
Sidan 18: Ignatio de las Cuevas.
Sidan 19: Jan Broekhuis.
Sidan 20: Fabio Chironi.
Sidan 21: Uptill till vänster: Fabio Chironi; upptill till höger: David
Clift. Nedtill: Fabio Chironi.
Sidan 22: Fabio Chironi.
Sidan 23: Caroline Banks.
Sidan 24: Jan Broekhuis.
Sidan 25: Greg Hughes.
Sidan 36-1: Jan Broekhuis.

ALLA KARTOR har framställts av Department of Surveys and
Mapping, Gaborone, 2009. Gaborone, 2009. © Republiken
Botswana.

Travel COMPANION

De ultimata reseguiderna till Botswana

botswana
tourism